

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XIV. De Communicatione jdiomatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

la ad Oceanum de Bigamia in rem presentem sic scribit: *Mentitur Ioannes Baptista & digito Christum & voce demonstrans: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi; si sunt adhuc in saeculo, quorum Christus peccata non tulerit.* Atqui iuxta Calvinum & Janfenium perpacui sunt, & grex pusillus, quorum Christus peccata tulit; cum non sit mortuus, nisi pro solis salvandis. Gratiam sufficientem nulli hominum deesse: Deumque omnibus satis providere, dicemus suo loco.

XXXIII. Error quartus est, Christum nihil sibi meruisse. Ita Calvinistae apud Amesium Tom. 1. fol. 126. & Lutherani apud Gerhardum Lib. 2. Parte 1. à fol. 370. Probant. Tum quia Christus ab instanti Conceptionis suae fuit Comprehensor. Tum quia Christus omnia nobis meruit: nec est, cur sibi gloriam corporis & non animae mereat. Tum quia melius est aliquid habere sine merito, quam ex merito; propius enim illud accedit ad perfectionis modum, qui reperitur in DEO.

XXXIV. Errorem hunc rejicit Sac. Scriptura in varijs locis Christo rationem meriti tribuens respectu rei sibi acquisitae. De gloria Corporis constat ex Luca 24. v. 26. ubi ait Christus de se ipso, *nomine oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam; utique corporis; quia ante passionem ad gloriam animae jam intraverat?* Et in Epist. ad Hebr. c. 2. v. 9. *Videmus Jesum propter passionem mortis gloriae & honore coronatum.* De exaltatione Nominis ex Epist. ad Philip. 2. v. 9. *Propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine JESU omne genu flectatur.* Idem patet ex Joan. 17. v. 6. atque alijs locis. Ceterum omne Christi meritum fuit ex condigno: atque omnia imò & singula opera libera ex se meritoria de condigno fuerunt praemij infiniti. Unde Clemens Papa VI. in Extrau. Unigenitus: docet disertè Christum suis meritis acquisivisse infinitum thesaurum hominibus, qui nunquam exhaustiri aut minui possit propter infinitatem meritorum Christi; *cujus unica gutta propter unionem cum Verbo potuerit pro redemptione generis humani sufficere, ut supra jam diximus.*

XXXV. Respond. ad 1. Christum ex communi Catholicorum doctrina, fuisse Comprehensorem & Viatorem. Nam viator dicitur ille, qui tendit in beatitudinem: comprehensor autem, qui jam beatitudinem obtinet; omnis autem beatitudo perfecta consistit in animâ & corpore; in anima quidem secundum visionem & fruitionem Dei: in corpore verò, secundum quod corpus resurget spirituale, & in virtute & in gloria & incorruptione, ut loquitur Apost. 1. ad Corinth. 15. v. 53. Cum igitur Christus etiam ante Passionem & Resurrectionem clarè videret Deum, adeoque gauderet beatitudine essentiali ac propria animae, ideo rectè dicitur comprehensor; quia verò & anima ejus erat passibilis (seu molestis passionibus & affectionibus obnoxia) & corpus passibile ac mortale, adeoque destitutus ipse perfectâ & consummatâ beatitudine, ideo pro illo quidem tempore simul erat Viator, in quantum tendebat in beatitudinem secundum id, quod ei de beatitudine deerat.

XXXVI. Ad 2. Christum meruisse nobis principaliter, & primariò; hic enim fuit finis illius in carne passibili intentus; disparitas autem nimis manifesta intercedit inter gloriam Animae, quae

ab instanti Conceptionis tanquam Filio Dei debatur, & cujus carentia penitus nihil conduxisset ad Redemptionem nostram: & inter gloriam Corporis, quae miraculosè & dispensatorie fuit difusa, ut posset in corpore nobis simili pro nobis satisfacere.

XXXVII. Ad 3. loquendo de eo, qui est capax augmenti perfectionum accidentalium; melius esse, habere aliquid ex merito, quam sine eo, ut bene docet S. Thom. 3. P. q. 19. art. 33 quippe pertinet ad laudem creaturae rationalis per libera obsequia promereri perfectiones naturae indebitas, quam otiosè & merè precariò accipere. Ait Amef. fol. 126. si aliqua dignitas ad Christum accessit merendo, tum ad animam praecipuè accessit. Dico accessisse hoc, ut haberet anima domicilium sibi congruum, gloriosum scilicet Corpus, respectu cuius fuit anima beata Christi in statu merendi; Alia est ratio de animabus Beatorum in Caelo, quae non dicuntur viatrices, cum neque sint passibiles, sicuti fuit anima Christi: neque corpora eorum agunt aliquid, per quod in beatitudinem tendant, sicuti Christus secundum corporis passionem in beatitudinem tendebat, quantum ad beatitudinem corporis. Videri potest Esparza q. 40. de Incarn.

XXXVIII. Joan. Gerhardus in fine controver: de Christo Mediatore proponit quaestionem: an Filius Dei fuisset Incarnatus, si homo non fuisset lapsus? sed planè ridiculum se demonstrat, cum quaestio haec merè sit Scholastica, de qua egi in Disp. mea Theologica de verbo Incarnato, ex qua nihil volui huc transferre, licet discursui Gerhardi non pauca opponi possent. Videatur Gregorius de Valentia in Opere Controversist. à fol. 803. ubi plura de officio Christi Redemptoris & Mediatoris.

CONTROVERSIA XIV.
DE COMMUNICATIONE I-
diomatum.

Cuemadmodum Unio Hypostatica facit, ut duae naturae divinae & humanae per unam & eandem hypostasin verbi subsistant, ita consequenter efficit, ut inter illas sit vera Communicatio idiomatum, id est, praedicatorum sive attributorum, adeo ut, quae competunt Verbo ratione Naturae divinae vel Personalitatis, dicantur de Homine; ac vicissim, quae competunt Christo ratione Naturae humanae, dicantur de Deo ac verbo divino. Indubitatum igitur apud omnes Doctores; imò de fide certum est, dari communicationem idiomatum, per quam verè ac proprie dicatur: *Deus est Homo: & Homo est Deus.* ut constat ex Concilio Ephesino, ubi adversus Nestorianos definitum est: *Beatiss. Virginem Mariam esse Deiparam, hoc est, Matrem Dei; quia nimirum ille homo, cujus est Mater, est verus Deus.* Atque in hujus propositionis veritate omnis ejusmodi praedicatorum communicatio fundatur.

✠: IHS. :✠

PARS PRIOR

DOCTRINA CATHOLICORUM.

I. **P**erique D.D. varios loquendi modos in specie examinant, an sint probi, nec ne? quia verò exempla in infinitum multiplicari possunt, & omnium resolutio generalibus quibusdam fundamentis nititur, ideo consultius visum, ex S. Thoma 3. part. q. 16. & alijs T. T. generales quasdam Doctrinas afferre, ex quibus veluti quibusdam regulis de singulis quibusque loquendi modis statui possit.

II. *Doctrina prima.* Quæcunque insunt Supposito, possunt & de eo, & de se invicem prædicari, non quidem in abstracto, sed in concreto. Ratio est, quia tunc adest vera identitas inter rectum subiecti, & rectum prædicati. Hinc infertur 1. Prædicata opposita, simul posse de Christo affirmari, v. g. Simul esse mortalem, & immortalem: neutrum verò negari; quia negatio est malignantis naturæ negans omnem modum & rationem essendi. 2. Deum verè proprièque dici Hominem; ita enim passim S. Scriptura, Concilia, Patres & Theologi cum absolute & sine metaphora appellant, ac convincit allata ratio. Non obstat, quod non sit essentialiter homo; etenim non est etiam merè accidentaliter homo, sed substantialiter propter Unionem substantialem.

III. *Doctrina secunda.* Proprietates Humanitatis neque in abstracto, neque in concreto prædicantur de Deitate: & vicissim nec proprietates Deitatis de Humanitate. Ratio est, quia nullius naturæ proprietates possunt verè dici de eo etiam in concreto, cui natura illa non convenit. Atqui Deitas non convenit Humanitati: Nec Humanitas Deitati. Ergo non possum dicere, Deitas est finita &c. nec vicissim humanitas est immensa, infinita &c. Sed cum rectè dicatur, Deitas est Filius Dei, cur non etiam Deitas est homo? Ideo, quod illa sensum faciat merè identicum: Ista formaliter; siquidem hæc explicat exercitium terminandi Naturam humanam, quod tribuit Deitati, quam solum exprimit.

IV. *Doctrina tertia.* Prædicata concreta, quæ tantum conveniunt naturæ humanæ in abstracto sumptæ, terminatæ &c. non possunt de divina Natura aut supposito prædicari. Ratio esse videtur, quod terminare, & terminari, assumere & assumi differant tanquam activum ac passivum, ac formaliter expriment, quomodo se habeant extrema assumptionis; si autem de Deo aut supposito divino prædicaremur assumi, & terminari passivè, sensus esset falsus, nempe ipsam Naturam divinam formaliter assumptam esse, aut certè hypothesis. Similiter si diceremus, Naturam humanam terminare, assumere activè, incarnatam esse &c. sensus æquè falsus redderetur; ut per se patet.

V. *Doctrina quarta.* Prædicata, quæ involvunt imperfectionem creati suppositi, excludendo divinum, non possunt de persona Christi & Verbi prædicari. Nam malè dixeris: Christus est purus homo, est peccabilis, est alius à Deo, est Filius adoptivus. Ratio clara est, quia sicut à Christo & Verbo excluditur creatum suppositum, sic etiam

excluduntur ea prædicata, quæ tale suppositum requirunt. Similiter prædicata, quæ de Deo in concreto, sed ratione aliarum personarum dicuntur, ut esse Ingenitum, esse Genitorem, misisse Filium &c. Sicuti non dicuntur de Verbo, ita nec de Homine, quia communicatio idiomatum fundatur in unitate Personæ; Vnde illa solum prædicata communicantur, quæ possunt affirmari de supposito Verbi, & non omnia, quæ possunt affirmari de Deo in concreto.

VI. *Doctrina quinta.* Quædam propositiones absolute veræ, additâ reduplicatione sunt falsæ: & è contrario aliquæ falsæ additâ reduplicatione sunt veræ. Ita nominatim Arriaga de Incarn. Disput. 46. sect. 4. contra nonnullos alios Scholasticos. Declaratur prior pars, v. g. falsò dices, Christus quia Deus est homo, est passus, est finitus. Christus quia homo est Deus; est omnipotens, æternus &c. Ratio est, quia per reduplicationem prædicatum innuitur convenire subiecto vi Naturæ reduplicatæ seu importatæ ex parte subiecti. Declaratur pars posterior, v. g. absque limitatione falsò dices: Christus fuit ab æterno, quia hæc propositio in rigore accepta indicare videtur, Humanitatem ab æterno exstitisse; & ab æterno fuisse unitam verbo; si addas limitem: Christus secundum Deitatem fuit ab æterno, verum dices. Hanc propositionem de Christo: iste homo (absque reduplicatione secundum Humanitatem) incepit esse; bene etiam rejiciunt cum S. Thom. q. 26. cit. plerique DD. quia significat, hoc suppositum antea nullum simpliciter esse habuisse, cum tamen habuerit divinum.

VII. *Doctrina sexta.* Quæ sunt alterutri Naturæ essentialia, non debent de Christo denominativè prædicari; ne putentur more accidentium denominativè, non autem substantivè & in quid prædicari posse. Hinc S. Thom. art. 3. negat, Christum dici hominem Dominicum, quam etiam propositionem plerique T. T. rejiciendam censent. Alia est ratio hujus nominis (divinus) quod licet terminativè simile sit denominativis, tamen ex usu accipitur essentialiter; unde Divina Essentialia, Verbum divinum &c.

VIII. *Doctrina septima.* Unamquodque dicitur factum; esse illud, quod de novo esse incipit. v. g. aqua dicitur facta calida, Petrus factus Sacerdos &c. Cum ergo Deus inceperit esse homo, rectè dicitur, Deus factus est homo, juxta illud Joan. 1. v. 14. *Verbum caro factum est*, ita communiter Doctores: è contra non rectè dicitur, homo factus est Deus; quia quod aliquid fieri dicitur, ordinariè præsupponitur prius non fuisse tale; cum ergo homo concretè sumptus supponat pro supposito, quod hic non incepit esse Deus, sed semper fuit, malè dicitur factus esse Deus.

IX. *Doctrina octava.* Quædam propositiones in rigore & proprietate sunt veræ; tamen propter grassantes hæreses, speciem falsi sensus, absque limitatione non sunt usurpandæ. Ita D. Thom. art. 8. & 9. qui ideò non vult admittere hæreses propositiones: Christus est creatus, sive est creatura; Christus est incorporeus, impassibilis, nisi priori addatur secundum humanitatem, posteriori secundum divinitatem; quamvis eandem remoto scandalo & erroris periculo non rejiciat, quem communiter alij T. T. sequuntur, moti auctoritate Patrum, qui illas propositiones absolute usurparunt, ut videre est apud Vasq. in 3. P. d. 65. cap.

D. 65. cap. 2. Ratio esse potest, quia cum dicimus, Christus est creatura, sumimus creaturam concretam, q. d. Christum esse creatum. Atqui hæc propositio in rigore & proprietate sermonis est vera absque limitatione. Ergo & illa. Probatur Min. prædicata affirmativa propria Naturæ tribuuntur eidem Naturæ in concreto seu supposito; nisi obster aliqua specialis ratio; unde quia Humanitas fuit crucifixa, mortua &c. dicitur absolutè & sine limitatione, Christum esse crucifixum, mortuum &c. licet utique Personalitas verbi secundum se non fuerit crucifixa mortua &c. Ergo similiter cum Humanitas sit creata, rectè in concreto sive supposito dicimus, Christum esse creatum sive creaturam.

X. *Doctrina nona & ultima.* Quidam loquendi modi à SS. Patribus usurpati piè sunt explicandi, subintellectis limitationibus, sed non imitandi. Nam frequenter usurpant P. P. abstracta pro concretis, ut dum dicant, divinitatem esse incarnatam, vitam esse mortuam, Deitatem passivam &c. Præterea quidam loquendi modi apud Græcos usitati apud Latinos malè sonant; ut Deus Sarcophorus; carnifer, Androphorus, homifer, Emanthropimemus inhumanatus. *Detrahemus hæc.*

P A R S P O S T E R I O R.

E R R O R E S H A E R E T I C O R U M.

XI. *Error primus.* Christo secundum Humanam Naturam vi Unionis Personalis & Exaltationis ad dextram Dei verè ac realiter communicata sunt dona verè divina & infinita: Itemque Majestas & Gloria verè divina & infinita. Ita Johannes Gerhardus Lib. 2. p. 1. art. fol. 265, & in suis disputat. Isagogicis à fol. 373. atque omnes illi, Lutherani, qui subscripserunt Libro Concordiæ, ubi in ultima Repetitione & declaratione art. 8. de persona Christi dicitur, *Humanitatem Christi impostam fuisse in Essentiam Omnipotentiam Dei, & omnes Essentiales Proprietates Dei.*

XII. Probat 1. ex S. Scriptura ad Coloss. 2. v. 9. *in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter;* Unde inferunt. Si omnis plenitudo Divinitatis est in corpore Christi, tum omnes ejus Perfectiones erunt. Sed verum est antecedens juxta S. Scripturam. Ergo &c. Ad Coloss. 3. v. 1. dicitur Christus *sedere ad dextram Patris,* quod & in symbolo Apostolico confitemur. Unde sic concludunt. Juxta quam Naturam Christus ad dextram Dei collocatus fuit, juxta eandem accepit dona verè divina & immensa, ac particeps factus est divinae Majestatis, Gloriæ, ac Potentiæ, cum Scriptura dexteram Dei per divinam potentiam, ac sessionem ad dextram Dei per divinum dominium describat. Atqui Christus secundum humanam Naturam ad dextram Dei collocatur. Ergo &c. Joan. 3. v. 34. *Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur;* non enim ad mensuram dat Deus spiritum. Eodem spectat illud ad Hebræos 1. v. 10. *Unxit te Deus Deus tuus oleo exultationis præ participibus.* Unde sic argumentantur: Si Christus plenitudine Spiritus Sancti unctus fuit, ac Spiritum Sanctum non ad mensuram accepit, sequitur dona verè divina &

infinita illi esse data, quia dari sine mensura necessario infert, donum illud, quod datur, verè esse infinitum. Sed verum est prius ex citatis & alijs locis Scripturæ: Ergo & consequens.

XIII. Probat 2. ex Patribus, qui non horrent carnem Christi dicere Deificatam, & Unionem hypostaticam cum unione corporis & animæ, cum ferro ignito &c. comparare. Cyprianus de Ascensione sic scribit: *attamen invisibilem Deum visibilem Filium recepisse ad dexteram suam, manifestum est, & humilitatem carnis nostræ throno judicario honoratam.*

XIV. Probat 3. hæc fundamentali ratione. Natura humana per Unionem hypostaticam verè dicitur à Subsistentia divina subsistens, à sanctitate sancta. Ergo ab Omnipotentia Omnipotens, ab Omniscientia Omniscia &c. Hoc argumentum sæpius repetit Gerhardus ratus istà instantiâ effugere se posse omnia tela Cardin. Bellarmini & Catholicorum Doctorum contra ipsum, sed frustra, ut videbimus.

XV. Errorem hunc luculenter rejicit doctrina nostra, seu Regula secunda de communicatione idiomatum priori parte allata. Ex illo etiam rectè sequi censet Card. Bellarminus Lib. 3. de Christo c. 1. Lutheranos, vel esse Eutychianos, Nestorianos, vel monstrum ex utraque hæresi compositum parere. Si enim dixerint. Humanitati communicatas esse Perfectiones divinas essentialiter, erunt Eutychiani: Si accidentaliter Nestoriani, quia scilicet distinctæ erunt Personæ Dei & hominis, & una erit in alia per inhabitationem, & per accidens.

XVI. Ait Gerhardus ad hoc, dari tertium juxta ipsum Bellarminum c. 8. §. vera, nempe personaliter; quod enim ipse de unione asserit, idem nos dicimus de communicatione, quæ ex unione oritur, & hujus naturam sequitur. Verum Gerhardus nescire mihi videtur, quid dicat. Nam hoc communicari Personaliter. Vel primò est communicari personæ; hoc quidem verissimum est, quod personalitati Verbi communicentur Attributa & Perfectiones identicæ, adeoque essentialiter, nihil verò in præsentem ad rem facit. Vel secundò est communicari Humanitati Dona & Attributa divina verè, realiter, ita ut Natura humana jam verè, realiter, & intrinsecè sit Æterna Immensa & Omnipotens non minus, quam Natura divina; hoc verò nec essentialiter, nec accidentaliter fieri potest, sed merè chymericum est. Vel denique tertio est, illa Attributa divina vi Unionis personalis intrinsecè communicari humanitati; hoc quidem verum est juxta primam doctrinam ac Regulam nostram, quatenus verè in concreto de se invicem prædicari possunt; attramen falsum & absurdum, quod in abstracto realiter & intrinsecè sive essentialiter, sive personaliter, sive accidentaliter possint communicari. Profectò non magis Divinitas Humanitati, quam hæc illi communicari potest, ita ut dici queat: Divinitas est Humanitas, & vice versâ; quis autem etiam ex Adversarijs admitte hanc, quam dixi, similesque propositiones v. g. Verbum est Humanitas: Humanitas est Filia consubstantialis Patri? neminem reor equidem. At si verbum immediatè per Physicam Unionem communicatum Humanitati non facit hanc Filiam Dei Consubstantialem, quomodo Attributa, quæ non nisi mediante Spiritu communicantur, Humanitatem reddent Omnisciam, Omnipotentem? &c.

XVII. Unde idem error, ulterius rejicitur. Primò ex S. Scriptura, cui apertissimè repugnat, Christum secundum Humanam Naturam esse Deum, Personam divinam, esse Omnipotentem, Immensum, Omniscientem, esse prorsus Impassibilem, Immortalem, esse Rectorem, Gubernatorem mundi &c. Quæ tamen omnia luculenter inferuntur, si Christum secundum Humanam Naturam Dona & Attributiona diuina verè & realiter sunt communicata.

XVIII. Rejicitur secundò ex definitione Ecclesiæ in diversis Concilijs apud Bellarm. L. 3. c. 10. Nominatim in Concilio Basileensi sess. 2. damnatas inter alias legimus has propositiones Augustini de Roma: *Humana Natura assumpta à verbo ex unione personali est veraciter Deus Naturalis. Et dua Natura in Christo Humana & Divina equaliter diliguntur à Deo, & equaliter sunt diligibiles propter communem Personam.* Item: *Humana Natura in Christo est Persona Verbi;* quæ est ipsa Lutheranorum hæresis.

XIX. Rejicitur tertio ex Patribus, qui copiosè afferuntur à Bellarm: c. 14. optimum contra præsentem hæresim testimoniū videtur S. Hieronymi. in expositione Fidei ad Damasum, & habetur etiam Serm. 191. S. Augustini, de tempore: *illorum, inquit, execramur etiam blasphemiam, qui novo sensu asserere conantur, à tempore susceptæ carnis, omnia, quæ erant divinitatis, in hominem commigrasse: & rursus, quæ erant humanitatis, in Deum esse transfusa; ut, quod nulla unquam hæresis dicere ausa est, videatur hæc confusione utraque exinanita, substantia Deitatis scilicet & Humanitatis, & à proprio statu in alium esse commutata,*

XX. Rejicitur quartò ex ratione. Tum quia, quandocumque unum de altero per verbum est verè prædicatur, innuitur identitas ejus, quod prædicatur, cum eo, de quo prædicatur, vel secundum essentiam & formam, vel secundum suppositum aut subjectum, vel id, quod vicem suppositi aut subjecti subit, vel secundum materialem entitatem utriusque, ut Logici docent. Atqui in proposito, cum dicitur: *Humana Natura Christi est Deus, omnipotens, Omnisciens &c.* Nulla ejusmodi intervenit identitas inter subjectum, quod est Humanitas Christi, & prædicatum, quod est Deus Omnipotens, &c. Ergo impossibile est ejusmodi propositiones esse veras. Non obstat, Naturam divinam & humanam esse unum supposito; hæc enim unitas minimè sufficit ad mutuum de se invicem prædicationem duarum naturarum in abstracto, quantumvis eidem supposito insint. Tum quia nominatim, de Majestate Dei loquendo, ad eam spectat, ut ipsemet Deus per Essentiam habeat, imò ut essentialiter sit omnis perfectio, ut ostendunt T. T. in 1. P. S. Thomæ. Sed hoc de Humanitate Christi, ipsismet Adversarijs fatentibus, dici non potest. Ergo &c. Tum quia, ut argumentatur Bellarm. Lib. 3. c. 10. ex communicatione Idiomatum verè & reali, qualem Lutherani volunt, manifestè sequitur, duo esse in mundo Omnipotentia Immensa, Infinita, Deitatem scilicet & Humanitatem. Hoc autem est contra omnes scripturas, & symbolum Athanasij.

XXI. Respondet Gerhardus fol. 275. in hæc verba: eodem modo contra communicationem subsistentiæ Verbi à Bellarmino concessam aliquis posset arguari; ex communicatione Hypostaseos sequitur, duas esse hypostases in Christo, scilicet Deitatis, & Humanitatis. Hoc responsum repetit ad aliud argumentum Bellarmini loco cit: atque,

idem esse dicendū de Subsistentia Verbi comunicatâ Humanitati. Sed aperta est disparitas inter Subsistentiam Relativam & Attributiona absolutam. Nam impossibile est, Deum uniri intrinsicè creaturæ, quin perficiat formaliter creaturam. Atqui non perficit dando illi hanc vel illam denominationem peculiarem v. g. ubicati, cognoscentis &c. Ergo hunc tantum effectum formalem dat, qui est esse unitum intrinsicè Deo infinite perfecto. Probatur Min. si daret DEUS unam denominationem ex Attributionibus absolutis, daret etiam alias omnes, cum non sit major ratio unius, quàm alterius, adeoque faceret Deum per Essentiam, hoc est, Ens habens omnes perfectiones. Cum ergo fieri istud nequeat, dabit solum, ut dixi, esse unitum Deo. Et quia Humanitas capax est Subsistentiæ Relativæ, imò aliquam exigat, atque ad hoc, ut re ipsâ subsistat, non plus quam unionem cum illa requirit, hoc ipsò, quod sit unita Personalitati Verbi, in ea subsistat, & accepto sui complemento, in Verbo subsistet.

XXII. Præterea si Attributiona Dei absoluta ut Immensitas, Omnipotentia, Omniscientia communicarentur realiter, & intrinsicè Humanitati, tunc hæc fieret Immensa, Omnipotens, Æterna (aut potius inabstracto Immensitas, Omniscientia &c.) & sic revera essent duo immensa, ut Bellarmini argumentum probat. At hypostasis Verbi ita communicatur Humanitati, ut hæc ipsamet non fiat Hypostasis Verbi, sed tantum, ut per illam subsistat, ultimūq; complementum ab illa accipiat; unde manifestum est, non duplicari hæc communicatione hypostasin.

XXIII. Conqueritur valdè contra sequelas nostras Meno Hanneken, aitque in Irenico suo fol. 669. tam Apologia & ipsius Libri Concordiæ, quàm omnium verorum Lutheranorum hanc summam esse mentem, ac sententiam: *Humana Natura non est subjectum Divina Majestatis, ita ut hæc in illa se reperiat, & Natura Humana in se Majestatem divinam possideat, sed ut per unionem personalem ad possessionem, usum, & exercitium Divina Majestatis & Attributionum perveniat, & exaltata sit.* Unde deinde pluribus ostendere conatur, nullam fieri commixtionem & confusionem Perfectionum Humanarum & Divinarum &c. Sed non habent Lutherani, cur contra nos conquerantur. Sic enim ex allatis ipsorum verbis argumentor: Illa Natura est ex se verè Divina, Immensa, Omnipotens, &c. quæ in se habet Divinitatem, Immenstatem, Omnipotentiam &c. & hæc ita in se, & per se exerit, ut idcirco Natura Humana verè & propriè loquendo, Omnipotens, Omniscia &c. dici possit. Atqui hoc verificatur & conceditur Naturæ Humanæ. Ergo &c. Maj: est certa, & inde patet, quod homo v. g. ex se sit rationalis; quia vim rationandi sive rationalitatem ita in se habet, & per se exerit, ut inde verè & propriè loquendo dici possit rationalis. Min. totidem fere verbis desumpta est ex Menone f. 670. ad initium. Ergo &c.

XXIV. Ulterius vel Æternitas aliaque Attributiona Divinitatis communicantur Humanitati realiter & intrinsicè, ut hæc verè ex se sit æterna, Immensa &c. Sicut Divinitas: vel communicantur tantum per gratiam, & humanitati conjunguntur illæsa: vel denique communicantur solum ad denominationem Æterni, Immensi &c. à Verbo æterno, cui Humanitas immediatè: Divinitati verò mediatè unita est. Si primum; evidentè statuuntur

tur duo Æterna, duo Immensa &c. Humanitas scilicet & Divinitas, & prior simul etiam temporalis, quod sine dubio chymericum est: aut ex hisce duobus in unum confusus tertium monstrum prodibit. Si secundum; cum proprietates humanæ non tribuantur divinitati sequitur non esse mutua communicationem idiomatum, sed tantum communitatem, quod est contra omnes Veteres, & præcipue contra Damasc. Lib. 3. c. 4. Taceo Lutheranos discedere à suo Luthero; qui aperte docuit, Divinitati concedenda esse, quæ de Passione Domini dicuntur. si denique tertium; tunc manus datur Catholicæ sententiæ; quippe verissimum est, Attributa intrinsece communicata Humanitati in concreto de se invicem prædicari posse. Argumenta in oppositum levissima sunt. Itaque

XXV. Respondetur ad 1. probationem Adversariorum ex Scripturis ad Coloss. 2. de tota plenitudine Divinitatis in Christo corporaliter inhabitante. Concedimus omnes Perfectiones divinas habitare in Corpore Christi. Sed negamus, inde sequi, quod humanitas Christi sit ubique; quia quedam Perfectiones divinæ tantum materialiter sunt in Corpore Christi, & non formaliter, hoc est, non tribuunt ei effectum formalem; sicuti Æternitas Dei etiam realiter est in Corpore Christi, & tamen corpus Christi non fuit æternum, cum in certo tempore primum inceperit. Similiter Deus habitat in omnibus Sanctis ad Rom. 8. v. 9. non ideo homines sancti sunt Dei.

XXVI. Ad eisdem Colossi. 3. Apostolos dicens, Christum sedere ad dextram Patris, potius contrarium probat. Si enim Christus sedet ad dextram. Ergo non est ad sinistram. Ergo non ex omni parte illum æquat. Respon. igitur, Sessionem ad dextram non significare situm localem, cum Deus sit incorporeus, & nullam habeat dextram, neque sedeat, sed significare moralem dignitatem metaphorâ ab hominibus mutuâ; etenim si aliquem honorare volunt, dexterum illi v. g. in mensa locum assignant; ita Deus Pater Filium suum in celos evectum ad dextram suam collocavit, hoc est, ut ait Athanasius, æqualem sibi Majestatem fecit, seu pari secum honore & majestate frui voluit, si de Divinitate loquamur. At si de ejus Humanitate intelligere velimus, sicuti nonnulli Interpretes accipiunt, tunc sessio ad dextram Patris non significat æqualem dignitatem, sed proximum post Deum, sicut Mater filiorum Zebedæi Matth. 20. v. 20. petens filium suum ad dextram Christi collocari, non voluit, ut illi æqualis fieret, sed inferior, licet proximus dignitate. Videri potest Suarez. tertia P. D. 51. sect. 3. Quare Major syllogismi ex citatis locis scripturæ est aperte falsa; nec eam confirmat ratio connexionis, quam Gerhard. adjungit; Nam etsi dextra Dei sit Infinita, Immensa &c. non propterea dominium creatum humanæque Christi naturæ collatum etiam in se est infinitum immensum &c. Et sicuti per absolutam etiam Dei Omnipotentiam quævis creatura incapax est Omnipotentiam divinam, ut mox dicemus, ita etiam aliorum Attributorum. De reliquo etiam ineptè fingitur ad gubernationem Christi, ut hominis, necessaria omni-præsentia localis; quasi non existens in omni cæli terræque loco non possit cognoscere & decernere de omnibus, quæ sunt bene vel male in cælo, in terra & infra terram.

XXVII. Joan. 3. & ad Hebr. 1. Sensus illorum verborum non esse, quasi Deus Humanitati Christi ita communicarit Attributa Divinitatis infinita, ut Humanitas verè esset æterna omnipotens &c. Sed Deum sanctificare Naturam Christi humanam per infinitam & increatam Verbi Sanctitatem, non quidem tantâ, quantam ipsi Personalitati verbi communicat, nempe per identitatem, sed tantâ, quantæ est capax per Unionem scilicet Hypostaticam, quæ sine dubio est minor communicatio, quàm identitas: quoad dona verò creata, ut lumen gloriæ, gratiam sanctificantem &c. communicata sunt ista Animæ Christi in tanta intentione, ut moraliter infinita censerentur. Imò si infinitum categorematicum creatum esset possibile, indubiè hæc dona creata infinitæ intentionis in anima Christi admittenda essent. Sed ex his omnibus nihil inferitur de reali communicatione divinarum Proprietatum in Naturâ humana, utpote, quæ simpliciter chymerica est.

XXVIII. In eundem modum intelligendum illud Matth. 11. v. 28. *Omnia mihi tradita sunt à Patre meo*, & Matth. 28. v. 18. *data est mihi omnis potestas in cælo & in terrâ*. Nam magis secundum Litteram hæc explicantur de potentia quadam creata ipsius Humanitatis Christi, eademque summa in omnes creaturas, non tamen independente, sed divinæ potentia subordinata; quamvis etiâ intelligi possint de ipsamet omnipotentia divina, quam accepit Filius à Patre, tum secundum Naturam divinam per æternam generationem, tum etiam secundum Naturam Humanam non ita quidem, ut ista formaliter sit potens per illam; sed ut per eandem subsistat in hypostasi Verbi, ut supra dictum. Quare iterum negatur Maj. Syllog. ex hujusmodi Locis Sac. Scripturæ facta.

XXIX. Respondetur ad secundam probationem ex Patribus. Supra in doctrina seu regula IX. dictum fuisse, quosdam loquendi modos à P.P. usurpatos pie esse explicandos. Quando igitur dicunt, Carnem Christi Deificam, minime volunt, hypostasin Verbi identice communicari Humanitati, sicuti ipsi Verbo, sed per Unionem Hypostaticam, ita ut Caro & Humanitas ipsa in se non realiter & intrinsece recipiat Divinitatem, Omnipotentiam, cæteraque Attributa. Similitudines Unionis hypostaticæ cum unione corporis & animæ, cum ferro ignito &c. etsi Unionem Personalem utcumque declarent, nequaquam tamen omnimoda paritas inde inferitur, ut ineptè Kemnitius, Gerhardus, Hanneken sibi imaginantur; imò eadem similitudines manifeste sunt contra ipsos Adversarios: quantumvis enim ignis intimè ferrum penetret, nunquam tamen erit verum dicere: ferrum urit, aut ignis est ferrum: item anima non communicat corpori suas proprietates, nec vicissim; sicut enim corpus non intelligit, ita anima non esurit.

XXX. S. Cyprianus minime nobis adversatur, si enim etiam loquatur de divina Majestate, & judiciaria Potestate Dei, quæ Personæ, Christi secundum divinam Naturam competit, atque ipsi quoque Humanæ ejusdem Naturæ communicata est, non tamen hoc factum, ut hæc Natura humana Omnipotens, Omnipræsens sit &c. Sed ut & illa sit in suo supposito divino, & ut per hæc divina subsistat Videri potest Bellarm. Lib. 3. de Christo, ubi cap. 14. ostendit, omnes Patres esse pro doctrina

trina nostra Catholica: & cap. 10. nullum eidem adverfari.

XXXI. Respondetur 3. ad Rationem, quam vocant Adverfarij fundamentalem. Negando conſequentiam. Diſparitatem Scholaſtici varijs modis oftendunt, qui ſinguli abunde ſatisfacere queunt. Præ alijs placet, quem aſſert P. Marinus Eſparza Tom. 2. Theol. lib. 9. q. 27. Omnipotentiam, Immenſitatem, & hujusmodi prædicata Dei, imò & Intellectionem ac Voluntatem ex conceptu ſuo eſſe ultimam determinationem ad omnem ſimul effectum ſuum, qui in genere cauſæ formalis communicari poteſt. v. g. Intellectionem determinare potentiam cognofcivam, ut intelligat objectum tantâ extensione & claritate, quanta ineſt ipſi intellectui. Omnipotentiam conferre poteſtatem ad omnes abſolute poſſibiles effectus indifcriminatim producendos, vel omnino ad nullos. Immenſitatem facere formaliter, ut aliquid ſit ubique &c. unde ſic diſcurrere licet. Quidquid non poteſt capere omnem ſimul effectum formalem Intellectionis, Omnipotentia, Immenſitatis &c. illi ipſa hæc prædicata Dei in genere cauſæ formalis communicari non poſſunt. Sed Humanitas non poteſt capere omnem ſimul effectum Intellectionis, Omnipotentia, Immenſitatis &c. Ergo &c. Maj. conſtat ex eo, quod intellectio divina, ut diximus, ſit actualis determinatio ad omne objectum omni claritate cognofcendum: Omnipotentia divina ſit actualis determinatio ad omnia indiviſim producibilia; Immenſitas ſit actualis determinatio ad omne ſpatium præſentia replendum &c. Ergo non poſſunt magis aut minus determinare ad omne cognofcibile, ad omne producibile, ad omne ſpatium &c. Sed neque poſſunt determinare unum ad majus, alium ad minus cognofcibile, producibile, ſpatium &c. ſic enim jam non eſſent ultimæ determinationes, ſed ulterioribus formis determinandis opus foret. Min. habetur ex eſſentiali limitatione Humanitatis, ex qua in rem præſentem inferimus. Ergo non poteſt eadem Humanitas capere omnem ſimul effectum formalem. Non Intellectionis; alias cognofceret DEUM tantâ extensione & intentione, quantâ DEUS cognofceret ſeipſum, quæ ſequela eſt abſurda & damnata in Concilio Baſilienſi Seſſ. 22. Non Omnipotentia, quia nequit reddi potens ad producendum omnia poſſibilia, certe reddi nequit potis ad productionem ſui, cum ipſa ſit unum ex poſſibilibus Non Immenſitatis, quia Humanitas neque eſt, neque eſſe poteſt ubique, omniaque ſpatia ſua præſentia implere. Atque ſic de alijs prædicatis Dei diſcurrendum.

XXXII. Non autem eadem eſt ratio de Subſiſtentia & Sanctitate, ut tamen male ſupponitur ab Adverſarijs in ſua probatione. Nam ad effectum formalem Subſiſtentia aliud non requiritur, quam ſubjectum capax illius, quod evadit ſubſiſtens, hoc ipſo quod per unionem prædictæ Subſiſtentia inexiſtat, & ſic ultimum ſui complementum accipiat. Cum igitur Humanitas ſit ſubſtantia, & ſubſiſtat per ſubſiſtentiam diſtinctam, ideo poteſt hæc à natura ſeparari, & ſi ſuppleatur per alienam, ſubſiſtat per hanc in alieno ſuppoſito; quippe ſubſiſtere in alio, non eſt plus, ſed potius minus, quam ſubſiſtere in ſe. Ergo ſi Toſiſtere in ſe habetur per formam diſtinctam & ſeparabilem, facile conijci poteſt, quâ ratione per

unionem alienæ ſubſiſtentia, & in propoſito divina conferatur effectus formalis ſiſtentis in alio ac nulla in hac apparet difficultas.

XXXIII. Pari ratione Sanctitatis effectus formalis eſt fieri amabile, ideoque hujus capax eſt omnis natura intellectualis, cui illa inexiſtere poteſt vel per identitatem, vel per unionem; priori modo ſanctitas illa reddit naturam infinite Sanctam: poſteriori ſolum finite. Videatur cit. Auctor. Plura nos de hoc ipſo errore in refutatione ſequentis erroris dicemus, cum inter ſe ſint connexi. Itaque

XXXIV. *Error ſecundus.* Natura Chriſti Humana verè, ſubſtantialiter, ac perinde eſt ubique & omni præſens, atque ipſa Divinitas, cui eſt unita. Primus hujus erroris Auctor, teſtè Bellarmino, eſt Jacobus Faber Stapulenſis, qui monſtroſam hanc ubiquitatem Pariſijs enixus eſt. Sed mox in eunus ſuffocatum fuiſſe infernalem hunc partum 15. Februarij Anno Chriſti 1626. in Collegio Sorbonæ, reſert ex authentico instrumento illius Facultatis Theologicae 29. Janu. Anno 1632. ad Ill. & Rev. Episcopum Auguſtanum dato Laurentius Forerius in Libello, qui inſcribitur: *Teſtificatio Orbis Chriſtiani contra Ubiquitatem* anno 1658. e vulgato Dilingæ à fol. 221. Hunc ſecutus eſt imprimis Lutherus, qui, eſt ubique jaçtet, ſe credere in Chriſto unam Perſonam & duas Naturas, tamen doctrina ejus aliud habet. Nam in Sermone de Sacramento Cænæ Domini Tom. 2. operum ejus fol. 112. *credimus*, inquit, *quod JESUS Chriſtus ſit juxta Humanitatem ſuper omnes creaturas collocatus, & omnia impleat.* Et paulò poſt: *& habeat omnia in ſua manu, & ſit ubique præſens.* Similia habet alibi. Huic conſenſerunt antiqui Lutherani, nominatim Gerhardus Lib. 2. part. 1. à fol. 286. Meno Hanneken in Irenico ſuo à fol. 653. & Eraſmus Gruber Superintendens Ratiſbonenſis.

XXXV. Eſt tamen diſcrimen inter eos. Nam aliqui concedunt, Chriſtum ſecundum Naturam ſuam humanam æque eſſe ſubſtantialiter præſentem in lignis, lapidibus, folijs & omnibus alijs rebus, atque in pane, & vino Cænæ. Ita Lutherani Wirtenbergici, Lipſiaci, Wirtenbergici, Darmſtadienſes, & Haſſi, quos ſequuntur Gerhardus & Hanneken: Alij negant, ex quibus Hiſſeman in verbe conſcientia Calixtinæ. fol. 48. ſcribit: quàmvis Chriſtus ſecundum Naturam ſuam humanam omnia repleat, quia tamen Sac. Scriptura non meminit creaturarum irrationalium, lapidum, lignorum &c. & Chriſtum in eis cum ſubſtantia corporis ſui præſentem non affirmat, ideo & nos ſimilibus locutionibus abſtinemus. Eraſmus Gruber apud Jodocum Kert de monſtroſa Ubiquitate fol. 8. eandem Ubiquitatem Humanitatis Chriſti in omnibus lapidibus, lignis &c. abijcit & craſſam ac ruſticam *Grob und Döſpiſch* vocat. Rurſus Wirtenbergici tenent, Chriſti Corpus ab ipſo puncto Conceptionis & deinceps ſemper in utroque ſtatu humilitatis & exaltationis exitiſſe ubique, ſeu omni præſens: Saxones verò & Haſſi, quos ſequuntur Gerhardus, Meno & alij volunt, Chriſti Humanam Naturam ſolum poſt ſtatum exaltationis ſic fuiſſe omnipræſentem: in ſtatu autem exinanitionis, licet Chriſtus in Humanitate ſua jam haberet omnipræſentiam, hanc tamen inhibuiſſe, ne ſe exereret, atque illa uſum non fuiſſe. Sunt etiam, qui diſtinguunt inter modum eſſendi ubique

que

ubique v. g. subiectivè, inhæsitivè, extensivè, physice, localiter, naturaliter, inextensivè, incircumscriptivè, illocaliter, substantiantialiter, divinè &c.

XXXVI. Isti omnes probant suam ubi-quitatem seu Omni-præsentiam Corporis Christi. *Primo* ex Scriptura: Matth. 18. v. 20. ait Christus: *Ubi sunt duo vel tres congregati in Nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Et cap. 28. v. 20. *Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consumationem sæculi.* Unde sic argumentantur. Ubiunque sunt aliqui Fideles, ibi est Christus juxta allatam Scripturam. Sed ubique sunt aliqui Fideles per orbem sparsi. Ergo ubique est Christus. Ad Ephes. 4. v. 10. dicit Paulus de Christo: *ascendit super omnes celos & implevit omnia.* Unde sic dicitur: Si Christus implet omnia, tunc est ubique. Sed implet omnia juxta cit. Script. Ergo est ubique. Ad Coloss. 3. v. 2. Christus dicitur ab Apostolo *sedere ad dextram Patris;* unde sic ratiocinantur: ubiunque est dextra Patris, ibi est Christus assidens. Atqui dextra Patris est ubique, cum Pater sit infinitus, & utique totus etiam quoad dextram. Ergo etiam Christus est ubique illi assidens. Hoc Script. testimonium valde urget Gerhard. fol. 294. ratus inde ostendi, Ubiquitatem Confessione Augustinæ fuisse insertam, quod negant non solum Catholici, sed etiam aliqui Lutherani.

XXXVII. Probant *Secundò*. Ratione multiplici. *Prima*. Quando duo sunt unita, ubiunque est unum, ibi etiam est alterum. Sed Christi Humanitas & Divinitas sunt unita. Ergo ubiunque est Divinitas, ibi etiam est Humanitas. Sed Divinitas est ubique, juxta illud Jerem. 33. v. 24. *Nunquid non Cælum & terram ego impleo, dicit Dominus.* Ergo & Humanitas Christi est ubique. *Secundò*. Humanitati assumptæ per unionem hypostaticam Deus communicavit omnia sua idioma-ta & proprietates, ut passim docent Patres & Theologi; imò ex Concilio Ephes. certum est, dari communicationem idiomatum, per quam verè & propriè dicatur *Deus est homo, & Homo est Deus.* Atqui Ubiquitas est quoddam Idioma & Proprietas Dei. Ergo etiam hanc Deus Humanitati communicavit. *Tertio*. Si Christus ubique est homo, tunc ubique est ejus Humanitas, quia homo non potest esse sine humanitate. Sed Christus ubique est homo, cum sit propositio essentialis, que ubique verificatur. Ergo ubique est ejus Humanitas. *Quarta*. Si Christi Humanitas non est omnipræfens & ubique, sequitur Christum non habere omnia, quæ ad officium Summi Sacerdotis, Regis, Judicis, & Capitis Ecclesiæ tam militantis, quam triumphantis requiruntur; omnis enim potestas, quam Christus sibi quæ homini datam esse in cælo & in terra asseruit, est illi ad hoc officium necessaria. Ergo etiam Omnipræfentia, quæ, possit omnibus rebus adesse, & illas dirigere, disponere, & gubernare est illi necessaria. *Quinta* denique. Bellarm. Lib. 3. de Eucharistia. à cap. 1. usque ad 9. asserit realem præsentiam corporis Christi in S. Eucharistia simul & semel in pluribus locis positam. Ex qua hypothesi sic arguit Gerhard. fol. 298. Si in locis omnibus, ubi Eucharistia celebratur, Corpus Christi verè & realiter præfens est, nec tamen vel extenditur, vel multiplicatur, vel substantia ejus destruitur &c. utique etiam vi unionis personalis & Sessionis ad dextram Dei in omnibus locis ci-

tra expansionem, multiplicationem &c. præfens esse potest. Sed verum prius est. Ergo &c.

XXXVIII. Demum & *Tertio* probant suum errorem ex absurdo, quasi ex nostra sententia consequens esset, Christum non esse hominem in actu primo: item alias etiam res esse unitas hypostaticè cum Verbo: ac Christum pro puro Homine nos habere.

XXXIX. Errorem hunc omnipræfentiæ Corporis Christi, seu ubi-quitatis (à qua isti sectarij *Ubiquistæ* dicuntur) rejiciunt non omnes modò Catholici, itemque Calvinistæ, sed etiam ex Lutheranis Halmstadienses, Inferiores Saxones, Dani Silesitæ, Norinbergenfes, & quotquot Libro Concordiæ nomen dare recusarunt, quibus id dogma portentosum & cyclopicum non tam hæresis, quam fatuitas videtur, ut vel maximè hic verum sit illud: *nulla fatuitas sine amore, nulla fatuitas sine patrono.* Certè Doctor Calixtus, licet Lutheranus, apertè tamen pronuntiat: *qui dicit, Christum esse secundum naturam humanam vi personalis unionis omnipræfentem, omnipotentem &c. Ille est Eutyochianus: Videtur monstrum hoc figmentum ubi-quitatis ex mera malitia excogitatum, ut præsentia Christi realis defenderetur, & tamen Catholicorum Transubstantiatio eluderetur.*

XI. In primis igitur illaudabile hoc dogma repugnat apertissimis Scripturis Matth. cap. 28. v. 5. & 6. *scio, quod Jesum Crucifixum queritis, non est hic, surrexit enim, sicut dixit: venite & videte locum, ubi positus erat Dominus.* Ibidem v. 7. *precedet vos in Galileam.* Et v. 9. *JESUS occurrit illis.* v. 18. *Accedens Jesus locutus est eis.* Marc. 16. v. 6. & 7. *Jesum queritis Nazaranum Crucifixum, surrexit non est hic, & precedet vos in Galileam.* Item ibidem v. 19. *Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in Cælum, & sedit ad dextram Dei,* Luc. cap. 24. v. 6. *non est hic, sed surrexit.* Et ibidem v. 30. *Et intravit cum illis.* Rursus ibidem v. 52. *dum benediceret eis, recessit ab eis, & ferebatur in Cælum.* Joan. c. II. v. 15. *gaudeo propter vos, ut credatis, quoniam non eram ibi, sed eamus ad eum.* Et c. 14. v. 2. & 3. *vado parare vobis locum, & iterum venio, & accipiam vos ad me ipsum, ut ubi ego sum, & vos sitis.* Rursus cap. 20. v. 26. *venit Jesus januis clausis, & stetit in medio.* Act. 1. v. 9. *videntibus illis elevatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum, cumq; intuerentur in Cælum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt juxta illos in vestibus albis, & dixerunt: viri Galilæi, quid statis aspicientes in Cælum; hic Jesus, qui assumptus est in Cælum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in Cælum.* Unde sic argumentator: quicumque it, abit, venit, intrat, accedit, recedit, ascendit, descendit, fertur in altum, non est hic &c. ille non est ubique & omnipræfens. Sed Christus secundum Humanitatem venit, abit, &c. Ergo non est ubique & omnipræfens. Major est certè ex communi omnium hominum sensu, qui per vocabula prædicta intelligunt motum localem ab uno ad aliud spatium, ita ut prius in illo fuerit: & nondum in isto, & postea in hoc sit, & in illo non amplius. Min. patet ex allatis Testim. Scripturæ, quæ tota semper Christiana Antiquitas non nisi de motu locali proprio est interpretata. Sed de hoc ipso motu locali mox iterum.

XLI. Repugnat secundò hæc ubi-quitatis chymera Sanctis Patribus. Hieron. in cap. 10. Osee: *Liberavit omnes Dominus & redemit in Passionem Crucis, & effusione sanguinis sui, quando anima ejus descendit in infer-*

in infernum, & caro ejus non vidit corruptionem. S. Ambrosius L. de Incarn. Dominicæ Sacram: & corpus quidem ejus jacebat in tumulo, remissionem in inferno positus soluta mortis lege donabat, S. August. in Epist. 57. ad Dardanum: *Christus sic venturus est, illa angelicâ voce testante, quemadmodum ire visus est in cælum, id est, in eadem carnis forma, atq; substantia, cui profecto immortalitatem dedijt, naturam non abstulit, secundum hanc formam non est putandus utiq; diffusus; cavendum est enim, ne ita divinitatem astruamus hominis, ne veritatem corporis auferamus*, S. Gregor. Hom. 8. in Ezech. Is qui divinitate est ubiq;, carne ad cælestia ascendit. & Hom. 9. in Evang. *quis est homo, qui peregrè proficiscitur, nisi Redemptor noster, qui in ea carne, quam assumpserat, abiit in cælum.* Hi quatuor maximi Ecclesiæ Latinæ doctores nobis sufficiant. Ceteros Patres ac Doctores per singula sæcula adducit P. Laurentius Forer Lib. cit. à. fol. 69. usque ad 239. ostenditque, omnes consentire scriptores & apertè tenere, Christum secundum Humanitatem nec esse, nec fuisse Omnipræsentem seu ubique.

XLII. Respondent ad hoc Hæretici, Christum non ubique fuisse, aut esse visibilem, licet ubiq; sit fueritque saltem invisibilis. Sed contra est. Negatio ex regula Logicæ est malignantis naturæ, & negat omnia post se posita. Ergo negatio præsentia excludit omnem præsentiam etiam invisibilem; alioquin possemus absolute negare, Christum esse in Eucharistia, quia non est ibi visibilis. Unde mera est deceptio plebis, dum desectunt Prædicantes, & detorquent quæstionem ad modum existendi, obganniendo: non esse ubique extensivè, aut inbesivè. Nam ubi res negatur; stulta est disputatio de modo rei: & negatâ præsentia generatim, tollitur etiam modus præsentia speciatim: Quare urgendo argumentum prius in Script. & PP. assertum.

XLIII. Repugnat tertio hoc ubiquitatis portentum motui locali, imò omnem omnino motum localem tollit; siquidem non potest aliquid moveri in aliquem locum, in quo prius est; & consequenter ubiquitas evertit multa mysteria Fidei, quæ sine motu locali verificari non possunt. v. g. quod *Christus natus sit ex Maria Virgine per egressum ex utero ejus: item quod fuerit mortuus per separationem animæ à Corpore: quod descenderit ad Inferos: quod inde reversus surrexerit: quod ascenderit ad Cælum, quod rursus venturus sit judicare vivos & mortuos &c.*

XLIV. Occurrunt hæretici dicendo, hujusmodi motus non fuisse reales, sed tantum apparentes, quod Christus in aliquo loco repente visibilis apparuerit, ubi ante erat invisibilis, quasi per motum eò delatus sunt. In symbolo Apostolorum dicitur, *Filius Dei descendisse de Cælo in uterum Virginis*, quò tamen non fuit localiter motus, sed tantum sensibili motu apparuerit, & suam præsentiam ostenderit. Si istes, hanc rationem instantis motus non satisfacere Morti ac Resurrectioni Christi, cum mors requirat non tantum apparentem, sed realem animæ separationem, & realem iterum conjunctionem. Dicent, ad mortem sufficere dissolutionem unionis cum corpore, quamvis anima maneat realiter præsens corpori, sicuti constat ex historijs quorundam resuscitatorum, qui facti sunt tempore mortis animas suas semper inter cadaver latuisse. Quare realiter urgendum est hoc Argumentum, scil. ex eo, quod hæc explicatio verba Scripturæ ad impropriam

motus apparentis detorqueat sine ulla causa, & sic evartet omnem certitudinem Scripturæ. Alia est ratio de descensu Dei in uterum Virginis; hic enim cogit necessitas adimproprum motum intelligendum, cum Deus propriè sit immobilis.

XLV. Repugnat quarto hæc ubiquitatis novitas ipsi rationi. Nam omnipræsentia Humanitatis Christi vel est eadem, quæ est omnipræsentia Divinitatis Christi, vel non est eadem? Neutrum dici potest. Ergo Humanitas Christi non habet omnipræsentiam. Non primum. Aliàs planissimè sequeretur, Humanitatem Christi esse omnipotentem, omnisciam &c. & uno verbo ipsum Deum; cum non possit esse ratio, ob quam habere possit Immenfitatem, & non omnes alias perfectiones divinas, imò ipsam divinitatem, ex qua evadat Deus. Nam qui habet ipsissimas Dei perfectiones & proprietates, nempe Omnipotentiam, Omnipræsentiam Omniscientiam, imò & ipsam Deitatem, ipse est Deus; sicuti habens perfectiones & ipsissimas proprietates humanæ naturæ est homo. Sed humanitas habet Omnipotentiam & Essentiales Dei proprietates, ut concedunt Lutherani cum Libro Concordiæ in Repetitione & declaratione art. 8. de Persona Christi. Ergo, &c.

XLVI. Non etiam secundum. Nam si Omnipræsentia humanitatis est distincta ab omnipræsentia Dei, sequitur primò sublatam esse communicationem idiomatum, prout eam Lutherus, & Liber concordia explanant; afferunt enim isti, *Humanitatem Christi propter unionem personalem accepisse proprietates Dei, & Omnipræsentiam in statu præsertim Exaltationis se effudisse.* Secundò. Omnipræsentiam Humanitatis Christi esse aliam ab Omnipræsentia Dei, adeoque Humanitatem Christi non esse positam in essentialibus proprietatibus Dei. Tertio esse duas omnipræsentias; unam Humanitatis, alteram Deitatis, adeoque duas Naturas Omnipræsententes. Quarto. Humanitatis Omnipræsentiam esse creatam & finitam; quippe Deus omnia à se distincta disposuit in mensura numero & pondere. Sapient. II. v. 22. hoc est, finita & limitata. Quintò. Omnipræsentiam Humanitatis hoc ipso non amplius esse omnipræsentiam, cum nullum creatum finitum & limitatum implere & adæquare possit spatium infinitum, & illimitatum. Sextò Christum non esse in statu exaltationis, cum non habeat communicatam sibi Omnipræsentiam Majestatis divinæ. Septimò Librum Concordia falsum dicere, dum astruit, *Humanitatem Christi habere Omnipræsentiam ipsius Dei*: atque ejusdem falsitatis arguendos esse omnes, qui illi subscriperunt. Vanum autem est, quod dicunt hæretici, Humanitatem Christi esse quidem Omnipræsentem, sed non ut Deitatem, sed esse discrimen in modo. Nam cum Humanitas in Essentialibus DEI Omnipræsentiam sit posita, adeoque existendi ubique unus idemque sit modus, quomodo potest esse discrimen in modo?

XLVII. Repugnat denique quinto recens hic Ubiquitatis partus Confess. Augustanæ, atque hanc essentialiter immutat. quod sic demonstro. Quicumque tenet, Christum secundum Humanitatem suam esse ubique præsentem substantialiter, hoc est, in omnibus lignis, lapidibus folijs &c. Facit substantialem mutationem in Confessione Augustana. Atqui hoc faciunt Ubiquistæ. Ergo faciunt substantialem mutationem. Majorem attestantur Augustus Elector Saxonie, qui,
ut re-

ut referunt Hospinianus, & Huterus, Anno 1664. Ubiquitatem Corporis Christi velut *rem incognitam novam peregrinam & periculosam* in suis provincijs, templis, & Scholis recipere fuit tergiverfatus. Item alij Imperij Principes, Civitates, & Theologi, quos allegat Jodocus Kedd. in Tract. cui Titulus: *Monstrum Ubiquitatis* fol. 15. Minorem demonstrat Laurentius Forer in Bello Ubiquitico, & alijs suis hac de re vulgatis Libris; Manifestum quoque est; ubiquitatem esse fundamentalem causam discordiarum. Legantur Scripta Doctorum Calixti & Hülsemanni, præsertim in verme Conscientiæ Calixtinæ cap. 2. Hoc ipsum etiam produunt argumenta Ubiquitarum de Conjunctione duarum Naturarum: & textus Sac. Scripturæ, quos (licet malè) allegant ad Ubiquitatem suam asserendam, & stabilendam.

XLVIII. Confirmatur ultima repugnantia. Docet Confessio Augustana in Sacramento Eucharistiæ Articulo 10. Christum in tot millibus locorum, ubi cæna celebratur, & dispensatur Corpus & Sanguis Eiusdem, esse verè præsentem sub speciebus panis & vini; adeoque discrimen esse inter Sacramentum & cibos prophanos &c. At si Christus perinde est in omnibus rebus, atque in Sacramento, tum nullum erit discrimen inter Sacramentum, & cibos prophanos, qui proinde pari ratione & mundâ conscientia erunt sumendi sub gravi culpâ & panâ, quod est absurdum. Ergo &c. Respondent adhuc esse discrimen inter Sacramentum & omnes cibos prophanos quoad effectum; quia Christus non ita confert gratiam per cibos prophanos, sicut per Eucharistiam. Sed quæro, quæ sit illa gratia Sacramenti? Si velint consequenter loqui juxta suam doctrinam de justificatione, non aliud poterunt dicere, quàm quod sumptione Eucharistiæ excitetur fides justificans. At hoc ipsum fieri potest in prophana comestione, si cogitetur & credatur ibi Christus adesse, sicuti in qualibet creatura potest apprehendi Dei latentis præsentia.

XLIX. Cæterum quando Hülseman, Gruber, Gerhardus, Hanneken & alij Ubiquitatis Defensores ajunt, Christum secundum Naturam suam humanam esse quidem præsentem substantialiter, atamem *nec extensivè, nec intensivè, nec sacramentaliter &c.* nec denique in omnibus lignis, lapidibus &c. sicuti Deus est ubique & in omnibus, proorsus non video, quid velint; omninò etiam mihi persuadeo, ipsosmet non scire, quid dicant. Nam Divinitas est unita Humanitati extensivè existenti in primo puncto Conceptionis: & ab illo tempore nunquam est disjuncta, aut aliqua in unione facta immutatio. Quomodo ergo Humanitas seu humana Christi Natura non existit proorsus ubique in omnibus folijs, herbis &c. Sicuti in omnibus & ubique est Deus? Dicere autem in statu exinanitionis, Christum inhihibuisse à puncto Conceptionis usque ad statum gloriæ Omnipræsentiam, ne in Humanitate prorumperet, se sequi proderet, perinde est, ac si quis diceret, se habere bis quatuor, nolle autem dicere aut sciri, se habere octo. Quomodo non existit Humanitas Christi extensivè, sicuti existebat in utero materno, quando primitus facta est unio: & inhihibivè, non per modum accidentis inhihendendo, sed per suam substantiam omnèsque corporis partes intimè omnibus inessendo? Quomodo Christus non existit in Eucharistia ante sum-

ptionem, imò in omnibus alijs panibus & vini?

L. Rursus si Christus est substantialiter ubique, & replet omnia. Quomodo non evadit infinitus? Item si existit extensivè Deitati unitus, Quomodo est ubique? revera Caput Christi in utero materno non erat, ubi fuit pes; quia ibi nulla fuit penetratio? Si etiam inhihibivè inest omnibus secundum omnes sui partes. Quomodo est, manetque unitus Divinitati eo modo, quo fuit in utero materno; quia planè ibi habebat extensionem, ut recens dixi.

LI. Si denique Christus secundum Humanitatem ante sumptionem est ubique etiam in Eucharistia, & in omni pane & vino. Quomodo potest sumi? quippe jam est in ore, gutture, & stomacho; fortè etiam in hoc est adhuc panis & vinum crudum, & in his quoque Christus? Ecce quomodo Sectarij, dum Catholicæ Fidei lumen deserunt, in cogitationibus suis evanescant, & crassissimarum ignorantiarum tenebris ubique involvantur, atque impingant, quocumque se vertant. Videri potest P. Jodoci Kedd Monstrum Ubiquitatis, & ejusdem Liber, cui Titulus: *Scientia & Chr. Studiosorum Doctrina & Honor.*

LII. Argumenta ab hæreticis pro Ubiquitate allata nihil vincunt. Quod ad Scripturas attinet. 1. Locus Mathæi de jugi præsentia Christi cum Fidelibus, non probat, Christum esse ubique, sed tantum in illis locis, ubi sunt Fideles. Deinde præsentia Christi cum fidelibus non est localis, sed moralis; significat enim, Christum semper illorum curam habiturum, eoque suâ præsentia directurum, ut exponit Tirinus, atque etiam inde patet, quia Christus promisit illis verbis, se speciali modo cum amicis futurum. At si localiter ubique esset, non magis esset cum suis amicis, quàm inimicis; sicut Deus Genes. 26. v. 24. dixit: ad Abraham: *noli timere, quia ego tecum sum.*

LIII. Alter locus Apost. ad Ephes. 4. de Ascensione Christi in Cælum, ut impleret omnia. In primis retorquetur; Nam si Christus ascendit in Cælum, tunc prius non fuit in Cælo, ad quod implendum ascendit in Cælum, sicut in cruce sitiens petivit haustum, ut impleretur desiderium prophetiæ Davidis Psal. 68. v. 22. *in siti mea potaverunt me aceto*, ut advertit S. Joan. c. 19. v. 28. Deinde, licet concederemus, Apostolum de omnibus locis implendis fuisse locutum, tamen intelligenda non essent omnia loca simul, sicuti requirit Ubiquitas, sed successivè, ut docent Theophylactus, Oecumenius, Bernard. & alij apud Tirinum. Nam Primo fuit in terris. Inde descendit ad inferos. Ex inferis rursus reversus est in terram. Tandem per aërem ascendit ad cælos, & sic invisit omnia loca, sumendo vocem omnia non pro singulis generum, sed pro generibus singulorum, ut loquuntur Logici, id est, omnis generis loca pervasit, licet non singulas generum partes, sicut aliquis dicitur peragrassè omnes regiones, licet non omnes vicos, pagos, oppida &c. lustrarit, sed præcipuas urbes; unde non concluditur Ubiquitas Christi in omnibus particularibus locis totius mundi. Demum Patres Chrysof. & Hierony. volunt, dici Christum suo ascensu implevisse omnia, hoc est, omnes prophetias & figuras, quæ de hoc sensu extabant in Script. Addunt S. Ambros. & D. Thom. Christum imple-

implevisse omnia, id est, totam Ecclesiam, imò mundum universum suā magnificentiā; scilicet omnis generis donis, signis, gratijs &c. item splendore Nominis sui, &c.

LIV. Tertius locus Apostoli ad Coloss. dicentis, Christum sedere ad Dextram Patris abunde supra §. XV. est explanatus; solum addo, licet daremus istam Sessionem pro situ locali accipiendam esse, tamen inde non probaretur, Christum esse ubique, quantumvis dextra Dei ubique existat. Nam ad hanc Sessionem sufficit, ut in aliquo loco dextræ Dei adjunctus sit, sicuti Christi Corpus in hostia nostri Templi insidet ciborio, non item in templo Sancti Petri. Quare negatur Major Syllogismi, & longè alienissimum est à veritate, Ubiquitatem Confessionis Augustinæ in hoc Arti. de Sessione Christi ad dextram Patris fuisse insertam; etenim nec in triginta sequentibus annis post Confessionem Carolo V. Imperatori oblatam ulla fuit mentio facta Ubiquitatis inter Theologos tam antiquæ Romanæ Religionis, quam novæ Lutheranæ Sæctæ, donec Brentius sepultam oblivione istam Lutheri hæresin rursus excitavit.

LV. Quod ad Rationes attinet. *Prima* ex unionem Humanitatis Christi cum Divinitate desumptæ negamus Majorem, quæ sic habet: quancumque duo sunt unita, tunc ubi est unum illorum, etiam alterum esse oportet, &c. Cujus falsitas manifestè apparet in Natura humana; etenim caput est unitum animæ, & tamen non est ubique caput, ubi est anima. Sol quoque unitus est cælo, gemma annulo, non tamen idcirco sol est, ubicunque cælum est, non gemma, ubicunque est annulus. Quare ut duo inter se dicantur non distare, nequaquam requiritur, ut unum sit, ubicunque est alterum, sed tantum, ut alicubi sit; etenim si nusquam simul essent, tunc inter se distarent. Loquendo igitur de Immensitate; ista non communicat suum effectum formalem Humanitati hoc ipso, quod ei sit unita. Nam quando una entitas essentialiter definitivè unitur alteri, non eò ipso vi talis unionis debet statim alterum extremum existere in toto spatio totaliter, sed satis est, existere in aliqua parte illius spatij, ut recens diximus de homine, casus pes est unitus animæ, & tamen non existit pes, ubicunque anima. Ergo eodem modo, non hoc ipso Humanitas, quod unitur Immensitati Dei, debet existere, ubicunque existit Immensitas. Ergo ad hoc jam opus esset, ut determinaretur per aliquid superadditum, ut cœxisteret Immensitati non potius in hoc, quam illo spatio. Adeoque ab hoc ultimo superaddito, ut pote ultima determinatione acciperet Humanitas effectum formalem ubicati. Quare etiam si possibilis esset ubicatio creata essentialiter immensa, & per hanc determinaretur Humanitas ad cœxistendum Immensitati ubique, non propterea haberet hunc effectum formalem ab ipsa Immensitate formaliter, sed ab illa entitate creata ultimò determinante. Ergo Immensitas non potest per se formaliter communicare suum effectum formalem Humanitati, nec adæquatè nec inadæquatè.

LVI. Dicent Ubiquistæ, si argumentum hoc nihil valet, tum Trid. sess. 13. c. 3. male probavit, totum Christum esse in qualibet specie propter unionem cum Divinitate; etenim pari modo responderi potest, unionem non importare cœxistentiam in loco. Resp. disparem esse rationem. Nam interdum ex duobus unitis unum pendet, ab al-

tero, & tunc illud dependens, ubicunque est, ibi & alterum, à quo dependet, esse oportet, sed non vicissim. Sicuti homo non potest esse sine aëre per respirationem attrahendo: aër verò bene potest esse sine homine; proinde ubicunque est homo, ibi debet esse aër; non autem vicissim, ubicunque est aër, ibi debet esse homo. Similiter Humanitas Christi & divinitas ita sunt unitæ, ut humanitas pendeat à Deo, tanquam ab hypostasi terminante: non è contra. Quare ubicunque est Humanitas Christi, sicuti est in Eucharistia, ibi oportet esse Divinitatem: non è contrario, ubi est Deus, oportet esse Humanitatem. Trid. igitur Concilium bene usum est illo fundamento unionis: hæretici autem male.

LVII. *Alteræ Ratio* ex Communicatione Attributorum & Idiomatum desumpta. Inprimis retorqueri potest. Nam si Divinitas per unionem Hypostaticam Christo suas proprietates communicavit, tum vicissim Humanitas suas proprietates communicavit Divinitati Christi, & consequenter, sicut Humanitas Christi est creata, finita, visibilis, etiam Divinitas erit talis, quod nec ipsi Adversarij concesserint. Deinde si omnia, quæ cum Divinitate identificantur, Christo sunt communicata, tunc Christus non solum fuit Filius Dei, sed etiam Pater, & Spiritus S. quia tota Trinitas cum Divinitate identificantur. Demum etsi per communicationem Idiomatum, quæ dicuntur de Deo, dici possint de homine, viceq; versà in concreto: non tamen, quæ conveniunt Naturæ Divinæ, dici possunt de Humanâ in abstracto, aut è contra; cum enim sint realiter distinctæ Naturæ, habeantq; proprietates realiter distinctas, non nisi falsò dici potest, unam esse alteram, aut quod prædicatur de unâ, alteri competere. Quamvis igitur per unitatem suppositi subsistentis in Natura Divina & Humana rectè dicamus: & Deus est Homo: & Homo est Deus; item Deus est Passibilis: & Homo impassibilis; Christus est ubique, scilicet quoad divinitatem, non tamen dici potest, Divinitas est Humanitas, est Passibilis, aut Humanitas est Divinitas, impassibilis, Christus quoad humanitatem est ubique, &c.

LVIII. Dicent Ubiquistæ. Deus est Omnipotens & omnipræsens. Homo in Christo factus est Deus. Ergo homo in Deo factus est Omnipræsens. Respon. si Homo in Minore sumatur pro persona, falsam esse Minorem; quia persona in Christo est Divina. Atqui hæc non est facta Deus per Incarnationem, sed jam antea ab æterno erat Deus. Si verò sumatur pro humana Natura, veram esse propositionem in hoc sensu: Humana Natura assumpta est à Verbo, & huic personaliter unita; quæ ratione verissimè factum est, ut Homo esset Deus; quia Persona illa est Deus, in qua humana Natura subsistit, sed inde nihil habent emolumentum Ubiquistæ.

LIX. *Tertiæ Rationis* distinguitur Major. Si Christus sumitur pro supposito solum divino, negatur sequela Majoris: si accipitur proroto composito, conceditur sequela Majoris. Sed in ista acceptione pro toto scilicet composito, negatur Min. & Consequentia. Itaque Christus diversimodè sumitur. Aliquando pro solo supposito seu persona Divina, ut in Epist. ad Hebr. c. 13. v. 8. *Iesus Christus heri & hodie ipse & in sæcula.* Et Joan. 8. v. 18. Ubi Christus de se ait: *antequam Abraham fieret, Ego sum.* Aliquando verò accipitur pro toto composito,

firo, seu conflat ex persona Divina & Humana Natura, ut in symbolo Athanasij: *Sicut omnia rationalia & caro unus est homo, ita Deus & Homo Unus est Christus.* Si ergo propositio hæc: Christus est ubiq; Homo, ita sumatur, ut Christus persona Divina, & particula ubiq; se habeat ex parte subjecti, vera est propositio, & hunc sensum facit: Christus, quia Deus, ubique existens est Homo; attamen sic non habet ubiq; Humanitatem existentem: Si vero in eadem propositione Christus accipiatur pro composito utriusque Naturæ, falsa est propositio, & de subjecto non supponente; quia hunc facit sensum: Christus Deus & Homo ubiq; habet Humanitatem; siquidem Christus Deus & Homo sive Deus cum Humana Natura nec est ubique, nec fuit ubique, & consequenter non habet ubique Humanitatem.

LX. Inferent. Ergo Christus non est ubique Christus, hoc est, Deus & Homo. Concedo illatum, quia nihil prorsus in eo latet absurdi, cum neque Verbum seu Dei Filius sit ubiq; Deus & Homo, sicuti non fuit semper Deus & Homo: neq; Deus & homo, sive Deus cum Natura Humana sit ubiq; Deus & Homo, quia non existit ubique Deus cum humana Natura, Videatur D. Thom. in 3. distinct. 22. art. 2. In prædictum modum loquuntur Magister Distinct. cit. & cæteri Theologi, dum dicunt, *Christus est totus ubiq;*, sed non totum; dicere volunt, Christus totus est ubique, quia persona divina tota est ubique: At non totum Christi est ubique, quia altera naturarum, humana scilicet, non est ubique; quem sensum clarissime exprimit D. Bonavent. in cit. locum Magiltri q. 2. relatus apud Bellar. L. 3. c. 19.

LXI. Quarta Ratio. Probationis ostendit, nimis abjectè sentire Ubiquitas de Humanitate Christi, dum istum, quia homo est, & secundum Humanitatem negant, regere posse Ecclesiam sine monstruoso hoc ubiquitatis figmento; quasi verò nihil sciat Christus, nisi quæ corpore præsens vider, audit, manibus contrahat? quasi verò Judex, Rex, summus Sacerdos esse nequeat, nisi per incretam Dei judicariam potestatem, nullisq; vivendi, vivificandi, & salvandi potestate pollere possit, nisi per infinitam illam vim, quam Deus ad vivificandum & salvandum habet? Potest Christus intelligentiâ sua creatâ, Spiritu, & cogitationibus adesse in toto mundo omnibus rebus, quas gubernat, regit, & judicat ex Dei dono, & creato lumine, sicuti olim Cor Elisæi 4. Reg. 5. v. 26. præsens erat, quando reversus est Naamon de curru suo in occursum Giezi, &c.

LXII. Quinta deniq; ratio per se corrui glutine carens. Posse divinitus unum idemque corpus sive per actionem reproductivam, sive adductivam poni in pluribus locis, suo loco de Eucharistiæ Sacramento ostendemus. An autem in immensum replicari possit Corpus Christi, sive aliud quodcunque salvâ fidei & charitate in scholis disceptatur. Mihi semper probabilior visa est sententia negativa, quam in Philosophia & Theologia tenui; & licet affirmaretur, nihil tamen subsidij ubiquitati adveniret, cum hæc fingatur à suis patronis esse Attributum Divinum: illa autem replicatio immensa non item.

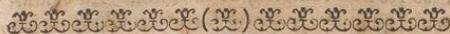
LXIII. Tertia Probatio ex absurdo est vanissima, & ex futili fundamento hausta, quasi verò modus ille, quo Verbum Humanam Naturam sustentat, consistat tantum in operatione, aut esse-

tionem, quâ Natura humana in suo esse conservetur, & non potius Verbum se ipsum per modum complementi comunicando intrinsecè ac formaliter Naturam sustentet, quâ utiq; ratione qualvis alias res non complet, ac sustentat. Ad calumniam, quasi nos Romano-Catholici Christum pro puro Homine haberemus, & Nestoriani ac Machometani essemus, &c. non est, cur respondeamus, cum suâ sponte utpote ex vano hausta concidat. Et quid prodest, impudentissimis Ubiquistis, Nestoriana hereseos nomine eorum lacerare opinionem, quorum pyssimâ non possunt convellere fidem; quâ, quantum Nestorius à veritate discessit, Deitatem verbi ab assumpti Hominis substantia separando, tantum à recto tramite etiam isti desciscant?

LXIV. Ad finem hujus controversiæ de communicatione Idiomatum Corolarij loco atteximus manifestissimas istas sequelas ex hæcenus dictis depromptas. I. Rectè dici à Georgio Calixto Professore Helmstertensi, ubiquitatem Lutheranorum esse *illaudabile Dogma*, utpote non solum S. Scripturæ, Doctrinæ S. Ecclesiæ, SS. Patrum per quinque prima secula, sed etiam Augustinæ confessioni repugnans, & potissimos Apostolici symboli articulos evertens. II. Eandem ubiquitatem à Danis, inferioribus Saxonibus, & nonnullis alijs Lutheranis non immeritò censeri *Eutybianissimum*, quomodo enim Humanitas Christi in Essentiam Omnipotentis Dei, & (verbis loquor Ubiquistarum) in *Essentiales Proprietates Dei* poni potest absque confusione divinæ & humanæ Naturæ. III. Ubiquitas manifestam contradictionem admittit, dum Christum secundum Humanam Naturam jam ponunt Creaturam, quia reverà creata & facta est: jam non Creaturam, quia Deus est Creator est Omnipotens, Immenus, &c. IV. Errorem Lutheranorum ex crassa ignorantia communicationis Idiomatum oriri, ut omnes Doctores Catholici notant, nominatim Becanus in Manuali Lib. 2. c. 1. n. 13. atque idcirco nos de illa Idiomatum communicatione catholicam veramq; doctrinam præmissimus, ex qua facilè omnis hallucinatio sectariorum deprehendi, & rejici possit. V. Demum hoc ubiquitatis monstrum adeo esse turpe, atque abominabile, ut quilibet Lutheranus meritò illud erubescere, horrere, sectam talis horrendi partus matrem deserere, & ad veram Romano-Catholicam Religionem reverti debeat, &c.

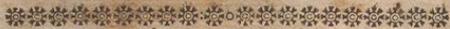
LXV. Quid enim Ariani horroris, quid Nestoriani impietatis, quid Eutychiani confusionis, quid Monothelitæ corruptionis, quid absurditatis unquam alijs excogitarunt hæretici, quod hoc in se ubiquitatis monstrum mundo non ostentat? Utpote quod non solum Catholicorum, sed ipsorum Sectariorum; imò nonnullorum Lutheranorum judicio omnes Christianæ fidei articulos oppugnat, labefactat, pestumdat. Et tale, inquam, illaudeabile, imò apud orbem universum abominabile dogma, vos Lutherani, meritissimo jure detestimini, idq; ex intimo corde execrati ad Romano-Catholicam fidem revertamini & cælestem Ecclesiæ doctrinam, ipsamq; veritatem cum Chalcedonensi Concilio profiteamini in hæc ipsius verba: *Credimus JESUM Christum Dominum Unigenitum in duabus naturis inconfusibiliter, inconvertibiliter, indivisibiliter, inseparabiliter agnoscendum, nullâ Naturarum differentiâ sublatâ per unionem, sed salvâ magis utriusq; Natura Proprietate.* Adduximus ista verba jam supra, sed digna sunt,

quæ hic Lutheranis in memoriam redigantur. Plura apud P. Gregorium de Valentia in Opere controverſifico à fol. 233. P. Forerum, & alios contra Ubiquitas videri poſſunt.

ECCLESIA.

CHRISTI Regnum eſt Eccleſia, qua pluribus modis ſuperat univerſa Mundi Regna; Auſtoritate, quia à Chriſto fuit condita, & in Sponſam dilectiſſimam aſſumpta: Vidi Civitatem Sanctam, Jeruſalem novam descendentem de Cælo paratam ſicut Sponſam ornatam viſo ſuo. Apocal. 21. v. 2. Potentiâ & Robore: Et ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam. Matth. 16. v. 18. Flore & Uberratis felicitate: Florebit quaſi lilium, germinans germinabit, & exultabit lætanda & laudans Iſai. 35. v. 1. & 2. Florebit ſcilicet Legibus & Præceptis optimis: Ceremoniis & Sacramentis ſaluberrimis: Sapientiâ & Scientia præſtantiſſimis: Gloria & Honore maximis: Virtute & Sanctitate pulcherrimis: Sanctis ac Beatis innumerabilibus &c. Cum igitur de Chriſto hætenus egerimus, nunc ad ejus Regnum Eccleſiam progredimur, & tela, qua hæretici in eam ejaculantur, ſequentibus Controverſijs repellemus, & infringemus.

CONTROVERSIAM XV.

QUID SIT ECCLESIA, ET
quanam illius ſint Membra?

DE Eccleſia univerſim loquendo tria in quaſtionem veniunt. Quidnam ſit Eccleſia? Qualis ſit? & Quomodo vera DEI Eccleſia à falſis Sectis dignoſcatur? Nunc de Primo agere incipimus.

PARS PRIOR

DOCTRINA CATHOLICORUM.

I. Eccleſia eſt nomen Græcū, Latine idem, ac proinde ſignificat Cœtum, ſeu Congregationem Evocatorum. Triplex autem poſſimum eſt uſus in Sac. Scriptura ejus vocis. 1. ſed rariuſ pro loco, in quo evocati congregantur. Judith. 6. v. 21. Convocatus eſt totus populus, per totam noctem intra Eccleſiam orarunt. 2. Pro quocunq; Cœtu tam Fidelium quàm Infidelium Pſal. 25. v. 5. Odiſſi Eccleſiam malignantium; aliquando verò pro Cœtu Sanctorum tantum. Pſal. 149. v. 1. Laus ejus in Eccleſia Sanctorum. 3. Pro Cœtu Fidelium ſolum, vel univerſali per univerſum orbem, quo modo Chriſtus ad Ephes. 5. v. 23. dicitur Caput Eccleſie: vel particulari uniuſ Provinciae, ſic Paulus 2. ad Corinth. 1. v. 1. Scribit: Eccleſia Dei, qua eſt Corin-

thi. Et ad Coloff. 4. v. 15. Eccleſia, qua eſt in domo Nymphae. Et quoniam hæc multitudo Fidelium partim adhuc in terris degit, ac continuo contra Mundum, Diabolum, & Carnem militat: partim jam in Cælo obtentis victorijs triumphat: partim in Purgatorio igne detinetur, ideo communiter apud Catholicos Eccleſia diſtinguitur in Militantem, Triumphantem, & Purgantem. Nos hic de Militante Eccleſia agere incipimus, hoc eſt, de Cœtu Fidelium unâ cum ſuo Capite, quantumvis ſubinde ſoli etiam Rectores appellentur Eccleſie, ut patet ex illo Math. 18. v. 17. Quod ſi non audierit eos, dic Eccleſie; ſi autem Eccleſiam non audierit, ſit tibi ſicut Ethnicus & Publicanus.

II. Doctrina Prima. Eccleſia univerſalis eſt collectio Fidelium. Ita definiunt illam ſummi Pontifices Innoc. III. Capit. 1. de ſumma Trinit. & Nicolaus I. Diſt. 1. de Conſecratione c. 7. Et quoniam Eccleſia comparatur Corpori Chriſti, ad Coloff. 1. v. 24. Sicuti omnis Reſpublica dicitur Corpus morale, ideo ſinguli Fideles vocantur Membra Chriſti. Sed hinc jam ſurgit quaſtio, quid hoc loco ſignificent Fideles, an omnes & ſolos Baptizatos, etiamſi à Fide deſciant, Pontifici non obediant, in excommunicatione Eccleſiaſtica & cenſuris &c. exiſtant?

III. Doctrina ſecunda. Probabiliuſ videtur, Catechumenos, hoc eſt, animo credentes nondum tamen Baptiſmo ablutos, eſſe in Eccleſia. Ita Caſtro Lib. 2. de Hæretic. punitione. cap. 8. Suarez. Vaſquez & alij Probatur 1. Auſtoritate ſummarum Pontificum Innocentij & Gelafij, qui loco cit. Eccleſiam abſolute definiunt Congregationem Fidelium. Sed quicunq; vere credit, eſt fidelis, quantumvis nondum baptizatus. Idem Innoc. cap. 3. de Preſbytero non baptizato ſic diſcurrit, Non ſolum per Sacramentum Fidei, ſed per fidem etiam Sacramenti aliquis proli dubio eſſicitur membrum Chriſti, & conſequenter Eccleſia. Summi Pontificibus adſtipulatur S. Auguſt. Tract. 4. in Joann. ubi docet, Catechumenos eſſe in Eccleſia. Probatur 2. Ratione: Tum quia ſi nemo eſt membrum Eccleſie, niſi Sacramentaliter ſit baptizatus, tunc multi fortiſſimi Martyres (quorum triumphis gloriatur Eccleſia) non fuiſſent membra Eccleſie; quippe ante Baptiſmum occiſi. Tum quia quicunq; eſt in tali ſtatu, in quo poſſet ſalvari, ille eſt in Eccleſia. Atqui multi ſunt in tali ſtatu, in quo poſſunt ſalvari, ſcilicet omnis, qui eſt in ſtatu gratiæ, quod ante baptiſmum accidere poſſet v. g. ſi in caſu neceſſitatis & periculi mortis deſit baptiſmi copia. Ergo multi non baptizati ſunt in Eccleſia. Majorem quidem negat Auſtor Libri de Eccleſiaſt. dogmat. cap. 74. Sed contra omnes alios. Certè D. Ambroſius in obitu Valentiniani Imperatoris aperte affirmat, Catechumenos ſalvari poſſe, de quorum numero erat Valentinianus; jam enim vocaverat D. Ambroſium ad Baptiſmum ſibi impertiendum, ſed ante ejus adventum fuit occiſus.

IV. Oppoſitum noſtræ doctrinæ tenent Card. Bellarm. Lib. 9. de Eccleſia c. 3. Valentia Tom. 3. D. 1. q. 1. punct. 7. §. 14. Tanner Tom. 3. D. 1. q. 3. n. 54. & alij. Nituntur maximè auſtoritate conciliorum tum Florentini in decreto unionis, tum Trid. ſeſſione 14. c. 5. ubi dicunt, Baptiſmum eſſe januam ad Eccleſiam. Adducit Bellarm. aliquos etiam Patres. Sed reſpon. duplicem eſſe modum exiſtendi in Eccleſia; unum imperfectum, & qua-

ſi in